

Ez a feladat óriási, mert bizonyított tény, hogy a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság által hozott döntések nagyrészt a testület változatlanul elfogadta. Ezt a bizalmat köszönjük, további erőt ad a munkánkhoz.

A bizottság olyan anyagokat is megtárgyal ami nem kerül a Képviselő-testület elé. A vagyongazdálkodással kapcsolatban 5 millió forintig kompetenciája van a döntésekben. Önálló döntési joggal rendelkezünk ilyen szempontból, amit köszönünk.

Egy-két számadatról tájékoztatom Önöket. 1991-ben 631 millió forint volt a bevételünk, 1992-ben, 1993-ban 900-900 millió, 1994-ben már elérte az 1 milliárd forintot. Első évben nem voltak helyi adók. 1993-1994 között a részvényeladások növelték a bevételeket. A következő ciklustól emelkedett igazán a bevételi oldal, 1994. és 1995. között már 600 millió forint különbség van. Az 1997-98-as időszak azért volt olyan kiemelkedő, mert a japán hitel a költségvetésünkön átment. A 2000. év első félévében eddig a bevételünk 1.587.000.265 forint volt. A megugrást az OEP támogatások, a japán hitel, az intézmények gazdálkodásából történő bevételek, és az adók emelkedése okozta. A pályázatokból elnyert pénzek és a céltámogatások is ezt az oldalt erősítették. Nyilván ezzel szembe kell állítani a kiadási oldalt, hogy tiszta képet lássunk. 1991-től 1994-ig 479 millió forinttól jutattunk el a 900 millióig, és 1997-1999. között, amikor a japán hitel közrejátszott, kiemelkedő kiadásaink voltak. A 2000. első félévének kiadása: 1.149.000.65 forint.

Statisztikát készítettem az arányokat tekintve. A központi és az intézményi kiadások a költségvetésünk 80 %-át, vagy a fölötti értéket teszik ki. A fennmaradó 10 % marad arra, hogy beruházásokat, felújításokat végezzünk el. Az én megítélésem szerint ezt az arányt lehetne javítani a beruházások, illetve a felújítások javára.

Néhány fontos adat, amit szükségesnek tartok elmondani:

Az eltelt 10 év alatt 6.400 millió forintot költöttünk el környezetvédelmi beruházásra, 2.160 millió forintot egyéb beruházásra. Ez összesen 8.500 millió forint. Így, numerikusan nézve nagyon szép ez a szám. A felújításokra a 10 év alatt 211.165 eFt-ot költöttünk. Egy-két fontosabb beruházást szeretnék kiemelni, a teljesség igénye nélkül: kórház-rekonstrukció; inotai orvosi rendelő, Faluház bővítése; Pétfürdőn a hivatali kirendeltség létrehozása, szennyvíztelep-bővítés, orvosi rendelő létrehozása. Öröndetes számomra a lakásépítő programból elköltött 122 millió forint a Fiatalok Háza létrehozására, melyből 29 millió erre az évre áthúzódott, amivel még adósok vagyunk. Útépítésre 50 millió forint. Egészségügyi ellátásra az Önkormányzat 129.717 eFt-ot kifizetett eszközbeszerzésre és fejlesztésre.

Az elhangzott számokhoz kívánczok az az észrevétel, hogy ha azt szeretnénk elérni, hogy a célkitűzésnek megfelelően a központi költségvetés kiadási arányát a beruházások, felújítások felé szeretnénk javítani, akkor kézenfekvő, hogy a gazdálkodásunkban olyan koncepciót kell bevezetnünk, amely egyrészt a bevételek növekedését irányozza elő, másrészt a költségek csökkentését.

Azt valamennyien tudjuk, hogy ha egy gazdálkodási egységben a bevételeket nem tudjuk növelni olyan mértékben amilyenben szeretnénk, akkor a hatékonyság növelése érdekében a költségeket kell csökkenteni. Valamennyien, a bizottság tagjai ezt érezzük.

Az előzőekben említettek alapján, tehát, hogy valamennyi bizottsági ülés anyagát megtárgyaljuk, ebben benne van az, hogy a másik bizottságok által megfogalmazott igényekhez mindig próbálunk a dolgok mögé nézve - prioritást adni egy-két olyan dolognak, ami feltétlen szükséges a városban. Szeretnék utalni a Polgármester úr beszámolójára, miszerint nekünk nemcsak felújítani, hanem megőrizni kell az értékeinket. Nagyon nagy felelősséget érzünk abban valamennyi bizottság részéről, hogy a város fejlődési irányát olyan tendenciáknak vessük alá, ami a városlakót egyben nevelésre készíti.

Nagy örömmre szolgált, amikor tavaly és tavalyelőtt megszavaztuk a 10 millió forintot a Petőfi Színház működésére. Ez a 10 millió forint a városunk javára fordítódott, az anyagi értékeken kívül a szellemi értékekben. Beruházni kell az oktatásba, a sportba, ami a fiatalságunk gondolkodásszemléletét változtatja meg. Befektetéseket kell eszközölnünk.

A városban két ipari park működik. Meggyőződésem, hogy az ipari parkokba nekünk be kell befektetnünk, azért, hogy a jövőben olyan vállalatunkat tudhassunk a városban, akik a bevételeinket növelik. Nem lehet az adóbevételeket végletekig növelni. Kérem valamennyi képviselőtársamat, és az Önkormányzat minden dolgozóját, hogy ezügyben próbáljon meg összhangban dolgozni.

A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság az elmúlt 10 év alatt, és ezek után is, - nem direkt módon, és nem is szándékunk beavatkozni a város gazdálkodásába, de - minden lépésnél ott lesz, a revizori irodával összhangban. Az előkészítésében is szeretnénk kivenni a részünket, valamennyi anyag, ami a testület elé kerül, ezt tükrözi.

Köszönöm a beszámolóhoz nyújtott segítséget Fürjes Lászlónénak, aki az adatokat rendelkezésemre bocsátotta, és valamennyi közreműködőnek.

Köszönöm, hogy meghallgattak, mindenkinek további jó ünneplést kívánok!

S a j t o s J á n o s:

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Képviselő-testület! Hölgyeim és Uraim!

Tisztelettel köszöntöm Önöket ünnepi képviselő-testületi ülésünkön!

A rendszerváltást követő első önkormányzati választások után szinte elsőként, 1990. november 26-án megalkotta a Képviselő-testület a városrészi önkormányzatokról szóló rendeletét.

E lehetőséget kihasználva a város történetileg kialakult település-szerkezete, a településrészek eltérő hagyományai, valamint ezek sajátosan különböző városképi arculata és mindenekelőtt a lakosság önkormányzati érdekeit szolgáló önszerveződő képesség erősítése céljából az inotai városrészben (az Inota falusi és a Készenléti lakótelepi térséget magába foglaló illetékességgel) 1991. február óta Inotai Városrész Önkormányzata elnevezéssel településrészi önkormányzat működik Várpalotán.

A részönkormányzat tagjai a településrészen lakó képviselőkől és más választópolgárokból állnak. Az első ciklusban hét fővel működött a részönkormányzat, melynek működésére, jogaira és kötelességeire az állandó bizottságokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az első részönkormányzat elnöke dr. Nagy Tibor képviselő volt, aki 1992-ben lemondott. Ezt követően Papp Gyula látta el az elnöki feladatokat, tagjai dr. Bakonyi Csilla, majd az 1992-es időközi választásokat követően személyem, mint képviselők voltunk. A nem képviselői tagok: Eszes Zoltán, Petrőcz Géza a faluból, Horváth József és Sénik László pedig a lakótelepről.

A második ciklusban 10 főből állt a részönkormányzat, elnöke dr. Bakonyi Csilla, alelnöke én voltam, képviselő tagjai: Völgyi Árpád és 1995. decemberétől Eszes Zoltán. A lakótelepet Bartos István és Horváth József, a falut Bujdosó István, Németh Lajosné, Papp Gyula és Petrőcz Géza képviselte.

Jelenleg két képviselő tagja van a részönkormányzatnak, az alelnök Völgyi Árpád, az elnöki tisztségben személyem. Bujdosó István, Kiss Julianna, Papp Róbert és Vajda Gyula a faluban élő, Csiszár József, Horváth József, dr. Bakonyi Csilla és Holdosiné Varga Zsuzsanna a lakótelepi nem képviselő tagok, összesen 11 fő.

A bizottságokhoz hasonlóan feladatunk nagy részét az előkészítő, ellenőrző és véleményt nyilvánító tevékenység teszi ki. Így valamennyi városrészt érintő képviselő-testületi döntés a városrészre kiterjedő területszervezési intézkedés előkészítésében részt veszünk.

Jelentős jogosítványa a részönkormányzatnak az egyetértési jog gyakorlása. Valamennyi településrészen lévő ingatlan értékesítéséhez, vállalkozásba adásához a mi egyetértésünk szükséges. Ennek hiányában a Képviselő-testület nem hozhat döntést.

Ugyancsak egyetértésünk szükséges a már elfogadott költségvetés településrészt érintő előirányzatainak megváltoztatásához, megállapodás alapján a közterület használatba adásához, a településrészen működő önkormányzati intézmények átszervezéséhez és megszüntetéséhez.

Az éves költségvetés elfogadását követően történik a városüzemeltetési és működtetési költségek felosztása Várpalota és Inota városrész között. Az elfogadott felosztás alapján a részönkormányzat havonta meghatározza az elvégzendő feladatokat. A munkák elvégzését ellenőrizzük és csak megfelelő teljesítés esetén igazoljuk a számlákat.

A polgármester a városrészi önkormányzat illetékességi területét érintő városüzemeltetési és működtetési feladatok esetében kötelezettségvállalást csak a városrészi önkormányzó testület egyetértése esetén teljesíthet. E jogosítványunkkal a feladatra kapott pénz hatékonyabb, általunk ellenőrzött felhasználását kívánjuk elősegíteni.

Testületünk javaslatot tesz minden évben a költségvetésben támogatásra elkülönített keret felosztására, figyelve a városrészünkben működő szervezetek érdekeit.

Inota városrész jelentős átalakuláson ment át a részönkormányzat tíz éve alatt. 1993-ban új orvosi rendelőt kapott a városrész, mely az orvosi lakást is magába foglalja. Elmúlt ülésünkön döntöttünk a Készenléti lakótelepen a kohós munkásszálló megvásárlásáról, mely reményeink szerint átépítése után a telep háziorvosi elhelyezésének színvonalát fogja emelni.

A Készenléti lakótelep egy emlékművel és egy gyönyörű kápolnával gazdagodott 1995-96-ban. 1996-ban Inotán is elindultak a japán hiteltől megvalósuló közműberuházások (földgáz, szennyvíz-csatorna), a telefonvonal kiépítése megtörtént, az önkormányzat lehetőségeihez mérten az utak helyreállítása megvalósult. Ezen beruházásokat történelmi jelentőségűnek és nagy léptékű fejlődésnek tartom életünkben. Még ebben az évben visszakaptuk a Kultúrházunkat, ami korábban boltként és vendéglátó egységként működött. A Faluház birtokbavételét követően élénk kulturális élet kezdődött Inotán. Lehetővé vált helyi klubok működése, civil szerveződések létrejötte.

A Faluházban Nyugdíjas Klub, Méhész Klub, Női torna és Dalkör működik, melyek tevékenyen közreműködnek a helyi és a központi rendezvényeken is.

A városrészi önkormányzat évente megszervezi a március 15-ei és augusztus 20-ai ünnepséget, farsangi és szüreti bált tart, megemlékezik az Idősek Napjáról, valamint műsorral és némi ajándékkal kedveskedik a Mikulás napi és Karácsonykor a szeretet ünnepén.

A civil szervezetekkel és a lakossággal kapcsolatunk jó, melyre bizonyíték, hogy minden évben környezetünk szépítésére, tisztántartására közös munkát szervezünk (fűnyírás, szemétyűjtés, városszéli konténerek takarítása).

Különösen nagy összefogást igényelt a Faluház mögötti raktár és széntároló lebontása, a felgyülemlett szemét elszállítása, az épület lábazatának vakolása, járdakészítés és a terület parkosítása.

A múlt évben és az idén is részt vettünk a 3 szombat elnevezésű rendezvényen, a lakosság és a klubok segítségével fákat ültettünk.

A részönkormányzat a tevékenységéről rendszeresen tájékoztatja az érdeklődő lakosságot a Faluházban, illetve az 5-ös iskolában megrendezett lakossági fórumon. A tíz évi működésünk alatt 122 alkalommal üléseztünk, tagjaink lelkesedését és tenniakarását is jellemzi, hogy egy esetben sem kellett határozatképtelenség miatt ülésünket újra összehívni.

Valamennyi régi és jelenlegi részönkormányzati tagnak a munkáját megköszönöm.

Köszönöm szépen.

Dr. Szabó Gyula:

Tisztelt ünnepi képviselő-testületi ülés!

Kedves vendégeink!

Várpalota Város Önkormányzati Képviselő-testülete megalakulása óta nagy hangsúlyt helyez az egészségügyi és szociális intézmények működtetésére, valamint a szociális támogatások biztosítására. Ezért 1990-től kezdődően létrehozta az Egészségügyi és Szociális Bizottságot, majd az 1994-es választások után, 1995. január 1-jétől az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottságot. Az első Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke dr. Bakony Csilla volt, az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottságot Lengyel Csaba képviselőtársunk vezette. A lakásügyi feladatok jellegének és mennyiségének megváltozása miatt már nem volt indokolt, hogy külön Lakásügyi Bizottság működjön. Az 1993-ban elfogadott lakástörvény más jellegű feladatokat írt elő a lakásellátással kapcsolatban az önkormányzatok részére mint azt megelőzően.

A Bizottság a részére biztosított hatáskörében közreműködik

- a település egészségügyi ellátásával, az egészségneveléssel,
- a személyes gondoskodást biztosító szociális gondoskodással,
- a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások biztosításával,
- a mentálhygiénés ellátással,
- a munkanélküliség kezelésével,
- a lakásgazdálkodással, lakásellátással, lakástámogatással kapcsolatos önkormányzati feladatok ellátásával. Ennek keretében a lakásigénylések társadalmi elbírálásában közreműködik, előkészíti döntésre a lakás bérbeadási névjegyzéket, véleményezi az egyedi lakáskérelmek elbírálását polgármesteri felkérésre, és a lakásügyi panaszok, közérdekű bejelentések és javaslatok ügyében hozandó döntéseket.

Elbírálja a fiatal házsok első lakáshoz jutásának támogatására beérkezett pályázatokat, javaslatot tesz a képviselő-testületnek a támogatás összegére.

Önálló döntési jogosultsága a bizottságnak, hogy

- jóváhagyja az önkormányzat által fenntartott Városi Népjóléti Gondozási Központ és a Városi Kórház-Rendelőintézet és a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat szervezeti és működési szabályzatát,
- jóváhagyja az önkormányzat által alapított személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények házirendjét, szakmai programját
- meghatározza a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben ellátottak érdekvédelmét szolgáló fórum működésének részletes szabályait.

A bizottság saját tagjai közül 1-1 főt jelöl az érdekvédelmi fórum munkájában való részvételre.

A Bizottság önálló hatáskörébe tartozik még, hogy a polgármester javaslata alapján a város intézményeinek működéséhez nélkülözhetetlen szakembereket lakáshoz juttassa és a Fiatal Házások Otthonában történő elhelyezéssel kapcsolatos bérlőkijelölési feladatokat ellássa.

A Bizottság minden esetben szakmai szempontok alapján véleményezi a Képviselő-testület elé kerülő egészségüggyel, szociális ellátásokkal, lakásokkal kapcsolatos előterjesztéseket. E munkája során alapos mérlegelés alapján dönt arról, hogy az előterjesztésben foglaltakat javasolja-e elfogadásra a képviselő-testületnek.

A bizottság munkája során a Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálati Irodájával és Humán Közszolgálati Irodájával tart rendszeres és szoros kapcsolatot. Az Ügyfélszolgálati Iroda a szociális és lakásügyekben jár el, a Humán Iroda pedig az intézmények működésével kapcsolatos önkormányzati feladatokat intézi, illetve segítséget nyújt az intézmények szervezeti működéséhez.

A Bizottság az 1991-1994-ig terjedő időszak alatt összesen 42 határozatot hozott. Az 1995-től 2000. szeptember 30-ig hozott határozatok száma: 340, lényegesen megszaporodott.

Várpalota Város Képviselő-testülete a Bizottság javaslatait, véleményét elfogadja, hiszen a bizottság 11 tagja közül 6 orvos, akik alaposan ismerik a várpalotai egészségügy helyzetét, feladatát, megoldandó gondjait.

1992-től, a háziorvosi rendszer bevezetésétől elindult az egészségügyben a privatizációs folyamat. Kezdetben az alapellátásban, majd országosan is az elsők között a szakellátásban. 12 felnőtt háziorvos, 6 szakorvos, valamint a laboratórium privatizációjára tett javaslatot a bizottság, és döntött a képviselő-testület. Eközben új háziorvosi körzeteket alakított ki, fogorvosi és gyermekorvosi körzetet szüntettet meg a bizottság, illetve a testület. A privatizációs döntéseknél igyekezett a bizottság a különböző érdekek egyeztetése után, a színvonalasabb betegellátást remélve dönteni.

Az önkormányzati tulajdonú rendelők értékesítéséről ma már elmondható, hogy jó döntés volt. Az egészségügyi vállalkozások által vállalt felújításoknak köszönhetően kultúrált, igényesen kialakított rendelőkben látják el a betegeket.

A bizottság munkájának is köszönhető, hogy az elmúlt 10 év alatt a szociális intézményrendszer jól működött, az egészségügyben tapasztalható gondok - melyek nem speciális várpalotai problémák - megoldására is minden alkalommal volt megoldás.

A Városi Kórház elsősorban önkormányzati segítséggel a vidéki kiskórházak közül az egyik legjobban felszerelt mind korszerű műszerekkel való ellátottság, mind berendezés tekintetében. A működéssel kapcsolatos problémák következtében létrejött hiány megszüntetésére a Képviselő-testület megtette a szükséges intézkedéseket, remélhetően ezek eredményei már a közeljövőben jelentkezni fognak.

A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról elmondható, hogy az elmúlt 10 év során egyetlen alkalommal sem fordult elő, hogy azért ne tudtuk volna a jogos segélyigényt kielégíteni, mert nem állt rendelkezésre költségvetési keret. A Képviselő-testület ezen a területen jó szociális érzékenységről tesz tanúbizonyságot, hiszen ismeri a rászorulóknak gondjait. 1997-ben a segélyezésről szóló önkormányzati rendeletet át kellett dolgozni, meglehetősen szigorú szabályok születtek, de talán így elértük, hogy valóban csak a legrászorultabbak jussanak segélyhez, és egyetlen polgár se tekinthesse a segélyezést megélhetési forrásnak, a segély valóban csak kiegészítés legyen.

Ezen gondolatokat tartottam legfontosabbnak elmondani. További jó munkát kívánok!

Leszkovszki Tibor:

Hölgyeim, Uraim!

Köszönöm képviselőtársaimnak saját területükről adott rövid összefoglalót. Engedjék meg, hogy két levelet ismertessek:

*"Várpalota város Polgármesterének
Leszkovszki Tibor Úrnak*

Tisztelt Polgármester Úr!

Köszönöm megtisztelő meghívását Várpalota Város Önkormányzata megalakulásának 10. évfordulója alkalmából. Örömmel és hálás szívvel gondolok vissza a megalakulás feszültségeivel is terhes, de nagyszerű pillanataira, majd ezt követően a Képviselő-testület tagjaival, a hivatal alkalmazottaival, és Önnel végzett közös munkánkra.

Ebből az alkalomból tisztelettel és nagyra becsüléssel köszöntöm a Képviselő-testület akkori és azóta megválasztott tagjait, a Hivatal mindenkori munkatársait és Önt, Polgármester úr! Munkájukhoz kitartást, egymás iránti türelmet, jó egészséget kívánok! Kívánom, hogy választóik megbecsülésével övezve intézhessék a mindannyiunk által szeretett város Várpalota és Inota lakosságának ügyeit.

Tisztelettel: Patonai József"

Nem személyeskedő jelleggel, de szeretnék foglalkozni egy olyan volt képviselőtársunkkal, aki helyett beszéljenek a saját sorai:

"Tisztelt Polgármester úr!

Előljáróban engedje meg a feletti örömöm kifejezését, hogy a megelőző önkormányzati ciklusban együtt dolgozhattunk Várpalota város új fejlődési pályára állításán. Mindig szívesen emlékszem ezekre az évekre, melyek során nem csupán széleskörű tapasztalatokkal gazdagodtam a településműködtetés és vezetés terén, hanem az az elhatározás is megszilárdult bennem, hogy e tárgykörben felsőfokú tanulmányokat folytassak és szakirányú végzettséget szerezzek.

Mivel ennek megvalósításában a város intézményei, hivatalai, kiváltképp a Polgármesteri Hivatal igen nagy segítséget nyújtottak. Nemcsak az volt számomra természetes, hogy a diplomamunkámat Várpalota városról írom, hanem az is, hogy sikeres megvédése után annak egy külön kötött példányát az Ön kezeihez küldve köszönetem jeléül városomnak felajánljam. Szívvel remélem, hogy természetesen gyorsan avuló adattartama ellenére s talán sajtóságos ezért némiképp újszerű megközelítéssel a város működtetéséhez, fejlesztéséhez segítséget nyújthat a szakembernek és politikusnak egyaránt, és ezentúl a város iránt csupán érdeklődők is haszonnal forgathatják.

*Önnek és a város Képviselő-testületének sikeres munkát kívánva
Tisztelettel: Falussy Sándor"*

Ez a munka van előttem és úgy gondoltam, hogy a befejező összegző rész a legaktuálisabb ennek a mai összejuvetelünknek a zárásához. Néhány példányt majd a könyvtárban elhelyezünk a diplomamunkából. Akit a város elmúlt 10-20 éve érdekel, az ebből az anyagból jelentős forráshiteles dokumentációt nyer és információt. Kevés az olyan helytörténeti kutató, aki a napjainkkal foglalkozik, ajánlom figyelmükbe!

1993-ban jutottunk el odáig, hogy a nagyipar széthullásával a legnagyobb mélyponton voltunk, 20-22 % munkanélkülivel. Bányászokkal készített riport kapcsán bekapcsoltak élő adásba, - amire Falussy úr is hivatkozok - a Kossuth rádió szombat délelőtti adásában, és azt kérdezték: 2000-ben lesz-e még Várpalota a térképen.

"A város első embere dacos - bizakodóan jelentette ki: Nemcsak hogy lesz, hanem addigra egy fejlődő települést találnak itt.

Nos - a gazdaság általános javulása mellett a város óriási anyagi áldozatvállalása, vagyona jórészen értékesítése árán, a japán kölcsönrel (s a hozzá nélkülözhetetlenül szükséges állami támogatással) megvalósult nagyszabású infrastruktúrális beruházás lebonyolítása után, ha a korábbi válság nyomait viselve, s még számos megoldásra váró problémát görgetve is, de: Várpalota rajta van a térképen!

Már nem bányászváros, nem egy a legszennyezettebb tucatból, s nem is számít válságövezetnek, ám hogy miként jellemezhető ma, s milyen lesz a holnapja, hogyan illeszkedik majd a regionális - kontinentális munkamegosztásba az új évezred (előbb-utóbb uniós) Magyarországon, erről különféle vélekedések forognak a város polgárai között, s a helyi politikai tényezők is eltérően ítélik meg a helyzetet és lehetőségeket.

Az 1994-es, de még a 98-as önkormányzati kampányban is negatív jelszóként hangoztatták némelyek: Várpalota "alvóváros" lesz. Ezt a víziót két okból is felesleges riogatásnak ítélem. Egyrészt, mert énszerűen nem igaz, hiszen a városban továbbra is jelentős helyi foglalkoztatók működnek, s a munkaképes lakosság döntő része ma is helyben talál megélhetést, a település nem funkcióhiányos.

Másrészt, mert világunk nemcsak felgyorsult, hanem megváltozott, s ma már mást kell tartanunk a helyről, ahol élünk - a távolságot térben és időben megélő ember számára a fogalom minőségileg mást, tartalmilag bővebbet jelent, mint akár néhány évtizede.